

ملاحظات پدافند غیر عامل در طراحی تأسیسات حیاتی شهری

گردآوری و تألیف:

سید علی طباطبائی خدادادی

محمدرضا جهاننیک پاک

سرشناسه : جهان تیغ پاک، محمدرضا، ۱۳۵۱ -
 عنوان و نام پدیدآور : ملاحظات پدافند غیر عامل در طراحی تأسیسات حیاتی شهری
 مشخصات نشر : تهران: بوستان حمید، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری : ۱۶۰ ص.: مصور، جدول، نمودار
 فروست : پدافند غیر عامل.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۱۲-۴۰-۵
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا مختصر
 یادداشت : کتابنامه.
 یادداشت : این مدرک در آدرس <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۷۹۲۴۷۸

انتشارات

با حمایت مادی اداره کل پدافند غیرعامل استانداری استان سیستان و بلوچستان چاپ شده است

عنوان : ملاحظات پدافند غیرعامل در طراحی تأسیسات حیاتی شهری
 گردآوری و تألیف: محمدرضا جهانتیغ پاک - سید علی طباطبائی خدادادی

ویراستار فنی: مهندس محمد صادق اسکندری

ناشر: بوستان حمید

چاپ: اول (۱۳۹۴)

شمارگان: ۵۵۰

قیمت: ۸۵۰۰ تومان

• کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه برداری برای ناشر محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

تلفن ناشر و پخش کتاب: ۳۳۷۰۰۹۲۷ ۰۹۱۲۲۳۷۵۰۳۹ ۰۹۳۷۲۳۷۵۰۳۵

فهرست

فصل اول کلیات، اصول و مبانی پدافند غیر عامل

- ۱- کلیات (تعاریف و مفاهیم، تاریخچه و ...) ۹
- ۲- نقش و اهمیت پدافند غیر عامل ۱۵
- ۳- جایگاه پدافند غیر عامل در قانون (اساسنامه، قانون برنامه...) ۱۶
- ۴- تهدیدات ۲۶
- ۵- اصول و ملاحظات پدافند غیر عامل ۲۷
- ۶- راهبردهای دفاع غیر عامل در شهرسازی ۳۵
- ۷- حلقه های استراتژیک واردن ۳۷

فصل دوم آشنایی با تهدیدات

- ۱- کلیات ۳۹
- ۲- تهدید نرم- جنگ نرم ۴۱
- ۳- جنگ رسانه ای ۵۱
- ۴- حوزه سایبری ۳۲
- ۵- تهدید نیمه سخت ۵۴

فصل سوم: مدیریت بحران و راهکارهای اجرایی

- ۱- کلیات ۵۹
- ۲- فرآیند مدیریت بحران ۶۱
- ۳- ارتباط پدافند غیر عامل و مدیریت بحران ۶۴
- ۴- نتیجه گیری ۶۸

فصل چهارم: آسیب پذیری حوزه شهری

- ۱- انواع آسیب پذیری شهری ۶۹
- ۲- عوامل مؤثر بر آسیب پذیری کالبدی شهر ۷۲
- ۳- تمهیدات پدافند غیرعامل در طراحی ۸۲
- ۴- کارکرد شهرهای ساحلی در ایران ۸۶

فصل پنجم: زیرساخت های حیاتی و اساسی شهرها

- ۱- مقدمه ۸۹
- ۲- مطالعات کاربردی در زمینه برنامه ریزی جامع شهری ۹۰
- ۳- عوامل مؤثر در برنامه ریزی زیر ساختی ۹۲
- ۴- بررسی اجمالی زیرساخت های شهری (شریان های حیاتی) ۹۴
- ۵- نتیجه گیری ۱۳۶

فصل ششم: کاربری های اصول پدافند غیرعامل در طراحی زیر ساخت ها

- ۱- مقدمه ۱۳۷
- ۲- ملاحظات پدافند غیرعامل در تأسیسات زیربنایی شهری ۱۳۷
- ۳- فواید مکان یابی کاربری های شهری از نگاه پدافند غیر عامل ۱۳۸
- ۴- طراحی و برنامه ریزی کاربری های شهری ۱۳۹
- ۵- ملاحظات پدافند غیر عامل در طراحی تأسیسات زیربنایی شهر ۱۴۰
- ۶- تونل مشترک تأسیساتی شهر و نقش آن ۱۴۹
- ۷- روش افزایش ایمنی و طول عمر تأسیسات زیربنایی ۱۵۲
- ۸- نتیجه گیری ۱۵۸
- کتابنامه ۱۵۹

مسئله دفاع و امنیت از دیرباز در طراحی مجتمع‌های زیستی و سکونتگاه‌های بشر مورد توجه ویژه‌ای قرار داشته است. نگاهی به تاریخچه طراحی اینگونه فضاها اهمیت آن را نزد شهرسازان نشان می‌دهد. در کشور ایران، با توجه به موقعیت ویژه در خاورمیانه و حضور مداوم تهدیدات خارجی و همچنین با توجه به بعد جغرافیایی - طبیعی و استقرار بر گسل‌های زلزله، پدافند غیرعامل نقش حیاتی به خود می‌گیرد. چنین ابعادی اتخاذ تمهیدات مختلف در حفظ و حراست از مراکز و تاسیسات مهم و حیاتی و تدارک پیش‌بینی‌های لازم را ضرورت می‌بخشد. با توجه به قرارگیری بسیاری از مراکز حساس و حیاتی در قلب شهرها، تخریب بخش یا تمامی آنها اثرات بسیار مخرب و سنگینی را بر سازمان فضایی شهر وارد آورده و منجر به پاشیدگی تعادل سیستم‌های جوامع انسانی می‌گردد. به منظور پیشگیری از وقوع این مشکلات و به حداقل رساندن خسارات و تلفات در زمان وقوع بحران، بحث ایمنی و امنیت می‌بایست در کلیه سطوح برنامه‌ریزی و طراحی، از موضوعات کلان شهرسازی تا معماری و جزئیات فنی مورد توجه قرار گیرد. تدابیر پدافند غیرعامل در معماری و شهرسازی می‌تواند علاوه بر کاهش خسارات تهدیدهای انسان‌ساخت، در کاهش خطرپذیری در برابر انواع خطرات طبیعی نیز مفید واقع شود. امروزه می‌توان با بکارگیری اقدامات موثر و کاربردی در مرحله قبل از بحران به میزان زیادی از شدت و گستردگی خسارت و ناشی از خطرات کاست. از مهم‌ترین این اقدامات استفاده از اصول پدافند غیرعامل به عنوان راه حلی جهت کاهش خطرپذیری در برابر خطرات مختلف است. معماری و شهرسازی به عنوان یک واسطه قدرت دفاعی را بالا می‌برد و باعث بقای انسان می‌شود.

در این کتاب سعی گردیده است تا با لحاظ نمودن مهم ترین مسائل مورد نیاز اساتید ، دانشجویان و علاقه مندان به مبحث پدافند غیر عامل در حوزه شهرسازی و آشنایی با اصول پدافند غیر عامل به بررسی زیرساخت های حیاتی یک شهر (آب، برق، گاز،...) پرداخته و با نگاهی راهبردی مردم محور به طراحی این زیرساختها به هدف کاهش خسارت و ایمنی در شهرها دست یافت.

ساختار کتاب از شش فصل تشکیل یافته است. در فصل نخست به بررسی اجمالی تعاریف و مفاهیم و اصول پدافند غیر عامل پرداخته شده، در فصل دوم با نگرشی کلی و قانونی نظام به مبحث پدافند غیر عامل آشنا می گردیم. مباحث فصل سوم و چهارم در خصوص آشنایی با تهدیدات و مدیریت بحران است. در فصل پنجم زیرساخت های حیاتی و حساس شهرها را معرفی و با توجه به نیاز مهندسی و دانشجویان مراحل تأمین، انتقال و توزیع انرژی و تأسیسات آن بحث شده و در فصل ششم کاربری های اصول پدافند غیر عامل در طراحی زیر ساخت ها مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است.

در این کتاب، مطالب با لحاظ نمودن تاثیرات رویکرد دفاع غیر عامل در مهندسی و برنامه ریزی تهیه و تدوین گردیده و سعی شده است با بهره گیری از مباحث علمی و تمهیدات مناسب در این حوزه ، با هدف کاهش آسیب پذیری و خسارت مالی و انسانی مباحث ارائه گردد. نقایص احتمالی موضوع انشاءالله با هدایت و راهنمایی صاحب نظران در آینده رفع خواهد شد.

محمد رضا جهانتیغ پاک

سید علی طباطبائی خدادادی